

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o zarządzie krajowych składów publicznych dla zboża i spirytusu we Lwowie i Krakowie za rok 1892.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z 5. kwietnia 1892 przyjął Wysoki Sejm do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 2. lutego 1892 LW. 4.298 (aleg. 119. sten. spraw. z r. 1892), w przedmiocie krajowych składów publicznych dla zboża i spirytusu we Lwowie i Krakowie, i powziął przytem następujące uchwały:

„1) Poleca się Wydziałowi krajowemu przeprowadzenie z galic. akc. Towarzystwem handlowem we Lwowie, rokowań w sprawie warunków rozszerzenia składów także na dział handlowy;

2) Upoważnia się Wydział krajowy:

a) do sprzedaży pozostałego przy krajowych składach lwowskich z parceli N. 3801/1, skrawka gruntu powierzchni 288 [ ]⁰ będącego własnością kraju;

b) do użycia z ceny w ten sposób uzyskać się mającej, kwoty 2.000 zł. na pobudowanie dachu blaszanego na zbożowym magazynie lwowskim i 1.000 zł. na przykupno 50 beczek transportówek;

c) do odstąpienia gminie m. Lwowa z tej samej parceli części gruntu na utworzenie drogi za odpowiednim wynagrodzeniem.

3) Upoważnia się Wydział krajowy:

a) do zakupna od zarządu kolei północnej bezpośrednio do składu publicznego w Krakowie, przylegającego gruntu w przestrzeni 1.656 m.² kosztem nie przenoszącym 16.000 zł.;

b) do zaciągnięcia celem pokrycia tego wydatku na hipotekę realności l. 139. i 140. V. w Krakowie, będących własnością kraju, pożyczki w kwocie 16.000 zł.;

c) do odstąpienia zarządowi kolei północnej 205 m.² gruntu należącego do publicznych składów w Krakowie a będącego własnością kraju, za odpowiednim wynagrodzeniem“.

Ponadto wyraziła Komisya gospodarstwa krajowego w swem sprawozdaniu L. s. 1882/92, które było podstawą przytoczonych wyżej uchwał Wysokiego Sejmu, życzenia: ażeby Wydział krajowy

4) zbadał przyczyny ociągania się producentów — rolników od korzystania z instytucji krajowych składów;

5) zbadał zasadę, jakiego rodzaju budynki powinnyby w przyszłości jako najodpowiedniejsze przy rozszerzeniu składów być projektowanymi, mianowicie czy drewniane, czy szopy, czy też murowane budynki;

6) nawiązał rokowania z innymi poważnemi instytucjami tutejszemi, co do objęcia w zarząd tutejszych składów krajowych;

7) przedłożył bliższe wyjaśnienie w sprawie odstąpienia gminie miasta Lwowa, części gruntu ze składów tutejszych pod nowo utworzoną ulicę miejską;

8) zbadał możliwość powiększenia tutejszego magazynu zbożowego wyciągnięciem trzeciego piętra;

9) polecił Dyrekcji kraj. składów w Krakowie, by nie dopuszczała do znaczniejszych zaległości ze strony interesentów;

10) przedłożył wyjaśnienie o sposobie użycia przez Towarzystwo wzajemnego kredytu, kwoty łącznej 4.000 zł. preliminarnej na rok 1890 i 1891 tytułem funduszu dyspozycyjnego krakowskich składów dla pomienionego Towarzystwa; wreszcie

11) przedłożył wynik rokowań z dotyczącemi Władzami o uzyskanie taryfy wojskowej dla zboża przeznaczonego, dla magazynów wojskowych, a składanego w magazynach składów krajowych. Dalej

12) otrzymał Wydział krajowy do załatwienia sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego L. s. 1670/92, co do petycji Komitetu c. k. Towarzystwa rolniczego w Krakowie o rezolucję do c. k. Rządu celem zmiany ustawy państwowej z 12 czerwca 1890 Nr. 112 dz. p. p. w tym kierunku, iżby Bank austrowęgierski eskontował warranty zaopatrzone tylko podpisem właściciela towaru i według stopy eskontu wekslowego, — tudzież o spowodowanie, by Bank krajowy zniżył stopę procentową przy eskoncie warrantów do wysokości stopy procentowej przy eskoncie weksli kupieckich, oraz przyjmował warranty zaopatrzone tylko podpisem właściciela towaru. Nakoniec

13) uchwałą z 24. września 1892 polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu, by preliminarze publicznych składów lwowskich i krakowskich przedkładane były o ile możności w jednolitej formie.

Powyższe uchwały Wysokiego Sejmu i życzenia Komisji gospodarstwa krajowego wykonane zostały w sposób następujący:

Ad 1. Reskryptem z 1. lipca 1892 L. 29.067, odniósł się Wydział krajowy do galicyjskiego akcyjnego Towarzystwa handlowego we Lwowie z wezwaniem w ślad poprzedniego reskryptu z 2. lutego 1892 LW. 57.166/91, ażeby Towarzystwo rzezone zechciało pisemnie przedstawić Wydziałowi krajowemu, jakiego potrzebowałoby dla siebie (bez względu na faktyczne używanie) miejsca tak co do położenia, jak i objętości na pomieszczenie towarów w kraj. składach we Lwowie i Krakowie, oraz przedstawić warunki pod którymi towary rzezone byłyby przez pomienione Towarzystwo składane.

Na reskrypt powyższy otrzymał Wydział krajowy odpowiedź z 26. października 1892 (LW. 52.964/92), że Towarzystwo nie wprowadziło jeszcze u siebie działu towarów kolonialnych, nie może zatem podać i bliższych wyjaśnień co do potrzebnego miejsca, że jednak zastrzega sobie przedłożenie odnośnych propozycji w późniejszym czasie.

Ad 2. a) Grunt z parceli 3801/1, przestrzeni 288 □^o należący do krajowych składów we Lwowie, został po porozumieniu się z c. k. Dyrekcją dóbr państwowych, sprzedany firmie Abe Mühlstein i Sp. w Kałuszu za 3.000 zł. w. a., odnośna zaś uchwała Wysokiego Sejmu została sankcyonowaną Najwyższem postanowieniem z 14. lipca 1892.

Ad 2. b) Z powyższej kwoty 3.000 zł.; powiększonej o kwotę 164 zł. uzyskaną ze sprzedaży starej blachy z dachu magazynu zbożowego we Lwowie, użyto na koszt nowego pokrycia

tegoż magazynu blachą bez przybudówek, tudzież na zapłacenie robót pomniejszych spowodowanych poprzednią naprawą dachu, łączną kwotę	1.817 zł. 44 ct.,
zakupiono na razie 20 beczek transportówek za	385 " 17 "
i pokryto niezbędny wydatek preliminarzem nieprzewidziany: na podstem-powanie sklepień z powodu niezwyklego obciążenia składów zbożem, na uzupełnienie sąsieków, na ściany w dziale cłowym, oraz i na inne roboty ciesielskie	741 " — "
razem więc	<u>2.943 zł. 61 ct.</u>

Resztę w kwocie . . . . . 220 zł. 39 ct. zamierza Wydział krajowy użyć na częściowe pokrycie dalszych kosztów osuszenia gruntu tutejszych składów, a to łącznie z kwotą 600 zł. uzyskać się mającą (o czem niżej) za grunt odstąpiony gminie miasta Lwowa ze składów tutejszych pod drogę miejską, w którym to kierunku Wydział krajowy stawia przy końcu odpowiedni wniosek.

Wydział krajowy zaznacza w tem miejscu, że część robót około osuszenia gruntu składów lwowskich wykonaną już została kosztem funduszu założenia składów, reszta zaś robót niezbędnych z powodu braku odpływu wody z gruntu tychże składów i zaciekania zwłaszcza magazynu spirytusowego, obliczoną została przez starszego inżyniera biura melioracyjnego Tadeusza Sikorskiego na 1.050 zł. Brakująca kwota około 230 zł. wstawioną zostanie do preliminarza na r. 1894.

Ad 2. c) i ad 7. Odwołując się na przyjęte przez Wysoki Sejm do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z 19. października 1889 L. 42.971 (aleg. 88. sten. spr. z r. 1889), Wydział krajowy dodatkowo wyjaśnia, że odstąpienie części gruntu w przestrzeni 763□⁰ z realności N. 572³/₄ gminie miasta Lwowa pod nową ulicę poprzeczną między ulicą Grodecką i Cmentarną (ulica Szeptyckich) nastąpiło w r. 1889, w myśl uchwały Wydziału krajowego z 28. grudnia 1888 L. 54.550 i spowodowane zostało jednym z głównych a przez c. k. Dyrekeyę dóbr państwowych postawionych warunków, pod którymi mogła dojść do skutku zamiana części gruntu (2.200□⁰) z powyższej realności, za grunt (1.600□⁰) realności N. 560²/₄ (wówczas własność kameralna).

Warunkiem tym było mianowicie żądanie c. k. Dyrekeyi dóbr państw. otwarcia drugiego frontu do ulicy poprzecznej, względnie żądanie urządzenia dwóch bram wjazdowych z pomienionej ulicy.

Zamiana powyższa była kwestyą nader ważną dla tutejszych składów, urządzenie bowiem magazynu spirytusowego w realności N. 572³/₄, położonej po drugiej stronie ulicy Grodeckiej naprzeciw obecnego magazynu zbożowego, musiałoby być spowodować poważne koszta założenia torów kolejowych przecinających ulicę Grodecką (jeśli na to w ogóle można było uzyskać zezwolenie), oraz znaczne utrudnienie kontroli, pominąwszy już znaczne utrudnienie komunikacji publicznej na powyższej głównej i licznie frekwentowanej ulicy, podczas gdy realność N. 560²/₄ przylega bezpośrednio do magazynu zbożowego.

Inicyatywę do tej zamiany dał Magistrat miasta Lwowa i on głównie sprawę tę doprowadził do pożądanego rezultatu, Magistrat też zajął się całym uciążliwym uporządkowaniem wszystkich placów, podsypaniem i wyrównaniem znacznych wklęsłości, jak nie mniej początkową administracją realności przez kraj nabytych na rzecz tutejszych składów, kontrolą robót, jak wreszcie uporządkowaniem wszystkich stosunków ze sąsiadami.

Z tych powodów, jak niemniej z uwagi, że realność pod N. 572³/₄ została faktycznie rozparcelowaną i już obecnie zawiera dwa odrębne ciała tabularne, mianowicie realność należąca do państwa i realność Aby Mühlsteina i Sp., że zatem zachodzi tu analogiczny wypadek przewidziany w §-fie 5. ustawy budowniczej miasta Lwowa z 21. kwietnia 1885 N. 31. dz. u. kr., podług którego właściciel gruntu budowlanego przeznaczonego do rozparcelowania obowiązany jest

odstąpić gminie pas gruntu 20 m. szeroki pod nową drogę, postanowił Wydział krajowy — po przeprowadzeniu w tym względzie rokowań, przyjąć ofiarowane przez gminę miasta Lwowa za grunt powyższy pod drogę zajęty ryczałtowe wynagrodzenie w kwocie 600 zł. w. a.

Ad 3) a, b, c) Uchwała ta sankeyonowana Najwyższem postanowieniem z 14. lipca 1892, nie mogła być wykonaną, albowiem na pismo Wydziału krajowego z 21. czerwca 1892 L. 22.036 wystosowane do jeneralnej Dyrekeyi kolei północnej o sprzedaż dla krakowskich składów krajowych 1.656 m. gruntu i kupno w zamian z gruntów tychże składów 205 m. gruntu, otrzymał Wydział krajowy odpowiedź, z 5. lipca 1892 L. 59.743 (LW. 33.017/92), że w obec szczupłej przestrzeni gruntów należących do tej kolei, Dyrekeya nie z nich odstąpić nie może.

Z tego też powodu niezaciągał Wydział krajowy i pożyczki na kupno rzezonego wyżej gruntu.

Ad 4. i 5. Reskryptami z 1. lipca 1892 LL. 29.069 i 29.071 odniósł się Wydział krajowy do c. k. Towarzystwa rolniczego w Krakowie, c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie, Dyrekeyi obydwu krajowych składów i starszego inżyniera Stanisława Chrzaszczewskiego o wyrażenie opinii, jakiego systemu trzymać się należy przy rozszerzaniu składów, mianowicie czy budować należy składy drewniane, szopy, czy też stawiać budynki murowane, nadto zaś do pierwszych czterech instytucji o opinię, jakie mogą być przyczyny ociągania się rolników — producentów od korzystania z istniejących składów krajowych.

Na pierwsze pytanie otrzymał Wydział krajowy odpowiedź, do której i ze swej strony się przyłącza, że pod tym względem trwałej jednolitej zasady ustanowić nie można, wybór bowiem rodzaju budynku zależy w każdym razie od miejsca, jakie pod budowę użyte być może, jak najmniej od okazującej się potrzeby i warunków miejscowych.

Po za granicami kraju, jak to podnosi Dyrekeya składów lwowskich, w nowszych czasach prawie wszystkie magazyny są murowane, jak n. p. w Wiedniu, Peszcie, Tryeście, Innsbrucku, Altonie, Frankfurcie nad Menem, Mannheim, Berlinie, Hamburgu i t. d.

Wyjątek stanowią n. p. szopy drewniane w Monachium (Städtische Schrammen) i w Lindau nad jeziorem Bodeńskim, które to składy jednak przeznaczone są prawie wyłącznie na zboże przechodzące „transito“.

Magazyny murowane mają tę zaletę, że wymagają małego procentu na amortyzację kapitału, znacznie niższych opłat asekuracyjnych tak od budynku jak i złożonego towaru, możliwość bezpiecznego przetrzymywania towaru przez czas dłuższy, a przy urządzeniu mechanicznem zyskuje się na miejscu, czasie i robociźnie i nie tak łatwo mnoży się w takich budynkach robactwo.

Ujemną zaś stroną podobnych budynków jest trudne zrównoważenie dochodów z kosztami administracji, jeśli skutkiem konjunktury handlowej dowóz nie jest dość liczny.

Magazyny drewniane, za którymi przemawia Towarzystwo gospodarskie we Lwowie i Dyrekeya składów w Krakowie, jednakże z zastrzeżeniem istnienia odpowiedniego ku temu celowi miejsca budowlanego, mają również swoje zalety mianowicie, nawet przy słabszym ruchu łatwiejsze oprocentowanie kapitału, z powodu przewiewności budynków szybsze w wielu wypadkach przesunięcie zboża, i dogodne pomieszczenie takiego zboża, które ma tylko krótki czas w składzie pozostawać.

Ujemną zaś stroną budynków drewnianych jest większy stosunkowo procent na amortyzację, wysoka opłata ubezpieczeń od ognia tak magazynów jak i zboża, kosztowniejsza manipulacja i łatwe a właściwie nieuniknione wyleganie się robactwa zwłaszcza wołczków, których wyępienie w budynkach drewnianych jest prawie niemożliwe.

Do tego dodać jeszcze należy, że n. p. w razie rozszerzenia składów na dział towarowy, wiele z tych towarów mogłoby być pomieszczonych tylko w murowanym budynku.

Wobec powyższego mogłyby składy krakowskie dla zupełnego braku miejsca rozszerzone być tylko w ten sposób, iżby zniesiono istniejące dwie szopy drewniane a na ich miejsce wystawiono kilkopiętrowy budynek murowany, we Lwowie zaś możnaby pobudować szopy drewniane przeznaczone głównie dla zboża przechodzącego „transito“ i dla zboża w workach.

Na drugie pytanie odnoszące się do przyczyn niekorzystania producentów z instytucji krajowych składów, podnosi Towarzystwo rolnicze krakowskie w swej odpowiedzi z 27 października 1892 L. 1030, że według zgodnych informacji z Tyrolu i Węgier, tamtejsi producenci zboża nie korzystają także niemal całkiem ze składów publicznych.

„Skład w Innsbrucku służy wyłącznie handlarzom zboża sprowadzającym je z zagranicy do kraju a na Węgrzech wstrzymują się tamtejsi rolnicy od składania swego zboża do magazynów dlatego, albowiem zdaniem Dyrekcyi składów peszteńskich, mniej zamożni właściciele sprzedają cały sprzęt zaraz w jesieni na miejscu z powodu braku kapitału i niechęci do spekulacji; właściciele zaś majątków bardzo wielkich trzymają zboże dłuższy czas w swych budynkach, nie odczuwając potrzeby spieniężenia swych zbiorów.

W rezultacie służą składy peszteńskie niemal wyłącznie handlarzom i spekulantom a ci nawet niekorzystają w szerszej mierze z kredytu warrantowego, przenosząc kredyt wekslowy jako prostszy i poniekąd tańszy“.

„Okazuje się z tego, iż w obu powyższych krajach składy zbożowe nie oddają bezpośrednich usług producentom zbożowym.

„Przyczyny dla której producenci-rolnicy w zachodniej części kraju niekorzystają niemal wcale z instytucji składów publicznych są — zdaniem Komitetu c. k. Towarzystwa rolniczego w Krakowie — rozliczne, w części te same co na Węgrzech, w części wynikające ze szczególnych stosunków kraju i krajowego rolnictwa“.

„Przyczyną tego jest przedewszystkiem okoliczność, iż każda zmiana w długoletnim przyzwyczajeniu zwłaszcza w konserwatywnych sferach rolniczych, wymaga dłuższego czasu zanim się nowy sposób postępowania wypróbuje i zyska uznanie, zanim się interesowani przekonają o jego praktyczności i użyteczności“.

„Wobec krótkiego czasu istnienia składów zbożowych, byłoby więc dzisiaj jeszcze rzeczą przedwczesną wydawać pod tym względem sąd jakiś stanowczy o tej nowej instytucji mającej ułatwić zbyty zboża“.

„Pomijając jednak ten zasadniczy wzgląd, wskazać można już teraz na kilka ważnych powodów abstynencyi rolników“.

„Trudno zaprzeczyć, że dla większości naszych ziemian, daleko wygodniejszą choć mniej korzystną jest sprzedaż zboża na wsi znajomemu handlarzowi, aniżeli dostawa do odległych nieraz magazynów, połączona bądź co bądź z licznymi formalnościami, pisaniną i kłopotami różnego rodzaju“.

„Wielu producentów wstrzymuje od składania zboża na dłuższy nas obawa ryzyka t. j. strat na wypadek spadku cen w późniejszym czasie“.

„Wielu zniechęca się znacznymi kosztami składowego, ekspedycy i asekuracji, obciążających deponenta nieświadomego koniunktury targowej a więc niepewnego, czy zysk przy sprzedaży kosztu owe pokryje w całości“.

„Dodać do tego należy pewną kosztowność, trudność i ryzyko przy przeprowadzeniu sprzedaży złożonego zboża producenta mieszkającego w dalszej okolicy i zmuszonego korzystać z domu komisowego“.

„Warunki dalej uzyskania kredytu na warranty nie zachęcają wcale do korzystania z tej formy zaliczek, albowiem kredyt warrantowy połączony jest z takimi utrudnieniami, stratą czasu i kłopotami, iż przepisy odnośnej ustawy działają raczej odstręczająco niż zachęcająco na producentów rolniczych“.

„Najlepszą tego ilustracją jest sprawozdanie Banku Austro-Węgierskiego za r. 1891, z którego się okazuje, iż rozwój kredytu warrantowego nie odpowiedział w żadnym kraju Austro-Węgierskiej monarchii ogólnym oczekiwaniom, albowiem nigdzie nie korzystano z niego w takiej mierze, jakaby odpowiadała rzeczywistym potrzebom kredytowym interesowanych“.

„Przemawia to chyba najwymowniej za twierdzeniem, iż w samej ustawie o warrantach mieć się muszą przepisy i formalności, które nie pozwalają korzystać w pełnej mierze z tej formy kredytowej“.

„Wreszcie pozostaje wskazać jako jedną z ważniejszych przeszkód — praktykowany od dawna w kraju naszym przez pewną część producentów rolniczych zwyczaj brania zaliczek na zboże od znajomych handlarzy na długi czas przed zbiorami, a nawet sprzedawania naprzód części lub całych zbiorów z obowiązkiem dostawy w porze jesiennej“.

„Zwyczaj ten w wysokim stopniu ekonomicznie szkodliwy, bo pozbawiający rolnika, który sprzedaje niejako w przymusowym położeniu i w niekorzystnych warunkach, znacznej części zysków z rocznej produkcji, uniemożliwia wielu rolnikom producentom korzystanie ze składów zbożowych, skoro pozbyli już naprzód zboże i nie mają co składać“.

„Jeżeli do tego dodamy tę samą uwagę, którą uczyniła Dyrekcya składów peszteńskich, iż niektórzy właściciele wielkich obszarów nie potrzebują składów, posiadając dostateczny kapitał obrotowy lub kredyt osobisty i miejsce we własnych szpichlerzach, to będziemy mieli obraz stosunków, jakie panują pod tym względem w naszym kraju, a zarazem przyczyn, które utworzyły niepomysłne stosunkowo warunki korzystania ze składów zbożowych dla producentów rolników“.

W końcu wyraża Komitet c. k. Towarzystwa rolniczego w Krakowie zdanie, iż „wiele z powyższych przyczyn, które powstrzymują dzisiaj rolników od oddawania zboża do składów, dałoby się usunąć bądź w drodze ustawodawczej, bądź administracyjnej, niektóre zaś może ustaną działać same przez się przez wpływ czasu, gdy się instytucya składów wżyje w stosunki naszego kraju“.

Z powodu tej przy końcu zamieszczonej uwagi, odniósł się Wydział krajowy reskr. z 5. listopada 1892 L. 53.389 ponownie do Komitetu c. k. Towarzystwa rolniczego w Krakowie, ażeby Komitet zechciał bliżej poszczególnić owe przeszkody, które mogłyby być usunięte czy to w drodze ustawodawczej (z wyjątkiem ustawy o warrantach co do której sprawa już wdrożoną została), czy też w drodze administracyjnej, dotąd jednak nie otrzymał Wydział krajowy żadnej pod tym względem odpowiedzi.

C. k. Towarzystwo gospodarskie we Lwowie oznajmiło pismem z dnia 17. listopada 1893 L. 1.624, że z powodów od niego niezależnych, nie może w sprawie niniejszej obecnie nadać odpowiedzi.

Dyrekcye obydwu składów krajowych oświadczają mniej więcej to samo co i Komitet c. k. Towarzystwa rolniczego w Krakowie, przyczem Dyrekcya składów krakowskich wskazuje na brak pośrednika między konsumentem w kraju i za granicą a producentem (którego to pośrednika stworzyć winno — zdaniem Dyrekcji — c. k. Towarzystwo rolnicze w Krakowie i gospodarskie we Lwowie), i potrzebę uzyskania dla składów refakecji dla pewnej większej ilości wagonów.

Co do tego ostatniego żądania Wydział krajowy zaznacza, że podług powołanego w zeszłorocznym sprawozdaniu reskryptu c. k. Ministerstwa handlu z 14. grudnia 1891 L. 56.209, które obydwom Dyrekcjom krajowych składów zakomunikowane zostało reskryptem Wydziału krajowego z 29. stycznia 1892 L. 58.831, winny Dyrekcye rzeczony wnosić specjalne podania o przyznanie zniżenia taryfy i że podania takie mają być rozstrzygane podług tych samych zasad, jak i podania innych partyi o refakecję.

Wydział krajowy podziela w zupełności zdanie c. k. Towarzystwa rolniczego w Krakowie co do przyczyn, dla których rolnicy producenci ze składów krajowych nie korzystają i zaznacza, że we wschodniej części kraju przybywa do przyczyn rzeczonych nadto bez porównania tu większa jak w zachodniej części kraju przeszkoda w dostawie zboża do kolei, brak tu bowiem

zarówno gęstszej sieci kolei, jak i dobrze urządzonych dróg zarówno gminnych, jak i dróg wyższego rzędu.

Co do zarzutu jednak o rzekomo wysokich kosztach składowego, ekspedycyi i asekuracyi zaznacza się, że taryfa pod tym względem została jak najniżej ułożoną, że dostawcom służy prawo korzystania z prawa reekspedycyi i ewentualnego zniżenia taryfy kolejowej o ile takie zniżenie uzyska sama Dyrekeya składów lub strony same i że koszta asekuracyi niezależą od Dyrekeyi składów. Wobec faktu zaś, że składy nie zwracają nawet kosztów administracyi, Wydział krajowy do dalszego zniżenia taryfy przystąpićby nie mógł.

Ad 6. Pismem z 1. lipca 1892 L. 29.066 odniósł się Wydział krajowy do poniższych instytucyi z zaproszeniem do ubiegania się w ciągu dni 60 o objęcie w zarząd tutejszych składów krajowych dla zboża i spirytusu, zawiadamiając przytem Magistrat miasta Lwowa, że na dotyczące sprawozdanie Wydziału krajowego, komisya gospodarstwa krajowego w swem przez Wysoki Sejm przyjętem sprawozdaniu, zaleciła Wydziałowi krajowemu zaniechać dalszych w sprawie niniejszej rokowań z pomienioną gminą.

Wspomniane instytucye są następujące:

- 1) Galicyjski Bank kredytowy.
- 2) C. k. uprzyw. galic. ake. Bank. hipoteczny.
- 3) Galicyjski Bank krajowy.
- 4) Bank zaliczkowy.
- 5) Galic. akcyjne Towarzystwo handlowe.
- 6) Reprezentacya krakowskiego Towarzystwa wzajemnego kredytu.
- 7) Bank rolniczy.
- 8) Union Bank wiedeński.

Na powyższe zaproszenie nieodpowiedział jedynie Galic. Bank kredytowy i Bank hipoteczny, których urgować nie uważał Wydział krajowy za stosowne.

Jedynie zaś Bank rolniczy i Union-Bank względnie „pierwsze austr. ake. Towarzystwo dla składów publicznych we Wiedniu, zażądały przedstawienia warunków pod którymi zarząd miałby być objęty.

Warunki te, które w odpisie $\frac{1}{2}$ dołącza się, udzielone zostały pomienionym Bankom rozporządzeniem z 6. grudnia 1892 L. 59.782 na co tylko Union-Bank pismem z 23. grudnia 1892 upraszał o nadesłanie wszelkich dat szczegółowych tak co do ruchu towarów jak i pieniężnego wyniku z dotychczasowej administracyi, czemu Wydział krajowy zadość uczynił uchwałą z 31. stycznia 1893 L. 65.068/92 dotąd jednak nie otrzymał odpowiedzi

Wobec braku tej odpowiedzi, Wydział krajowy nie może uważać rokowań powyższych za zerwane, (jeśli Wysoki Sejm inaczej nie postanowi) i z tego też powodu nie przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi wniosku co do systemizacyi, etatu osób i płac personalu kraj. składów we Lwowie, pełniącego swą służbę prowizorycznie od roku 1890.

Ad 8. Reskryptem z 14. czerwca 1892 L. 19.791 polecił Wydział krajowy swemu inżynierowi starszemu Stanisławowi Chrząszczewskiemu przedłożyć szczegółowo umotywowaną opinię techniczną, czyli istniejącego przy tutejszych składach magazynu zbożowego niemożnaby rozszerzyć wyciągnięciem trzeciego piętra.

Podług nadesłanej relacyi tegoż inżyniera z dnia 18. czerwca 1892 L. 181 jest podobne rozszerzenie magazynu niemożliwe, o czem zresztą Wydział krajowy był przekonany już przed postanowieniem wniosku na pobudowanie szopy drewnianej.

Podług powyższej relacyi mury drugiego piętra mają tylko między otworami okiennymi grubość 45 cm. w otworach zaś okiennych, których w obu facyatach znajduje się 56 sztuk, tylko 30 cm., czem jak również wpuszczonymi dźwigarami powalowymi są nader osłabione. Co najgłówniej zaś, mury te stawiane są na słabej zaprawie wapiennej, w skutek czego również nie przedstawiają należytego bezpieczeństwa.

W wypadku zaś gdyby rozebraniem odpowiedniej części muru od góry, miano je wzmo-
enić, musianooby równocześnie rekonstruować zastosowane do obecnej konstrukcyi dachowej urzą-
dzenie mechaniczne, coby samo pociągnęło za sobą około 4.500 zł.

Dalej, z obecnej więzby dachu, która w dzisiejszym stanie trwać może jeszcze około
15 lat, tylko nieznaczna część mogłaby być użytą do dachu nad 3 piętro, słupy drewniane środ-
kowe istniejące w całym magazynie, musiałyby stanowczo być rekonstruowane a w skutek potrzeby
wyciągnięcia na trzecie piętro windy powodującej już obecnie silne drganie budynku, drganie to
dla budynku niebezpieczne, zostałyoby spotęgowane.

Nadto wyciągnięciem trzeciego piętra zyskałoby się dla składów tylko nieznaczne rozsze-
rzenie a koszt tej całej przebudowy wynosiłoby podług obliczenia p. Chrzęszczewskiego około
12.000 zł. prócz straty w skutek przerwy w przyjmowaniu towarów w czasie robót i prócz nie-
pewności czyli z powodu przeniesienia urządzeń mechanicznych, będą one należycie funkcyonować.

Z tego też powodu zarządził Wydz. krajowy, jak to wyżej nadmieniono, wymianę po-
krycia dachu magazynu zbożowego nową blachą żelazną pocynkowaną.

Ad. 9. Życzenie Komisji gospodarstwa krajowego, aby Dyrekcji składów krakowskich
polecieć, iżby niedopuszczała do znaczniejszych zaległości ze strony interesentów, zako-
munikowane zostało pomienionej Dyrekcji reskryptem tutejszym z 1 lipca 1892, L. 29070.

Ad. 10. Pismem z 13. lutego 1892 L. 623 i 7 maja 1892, L. 1611 przedłożyło nam
Towarzystwo wzajemnego kredytu rachunek z przyznanego mu przez Wysoki Sejm
na rok 1890 i 1891 funduszu dyspozycyjnego w kwotach po 2.000 zł.

Z funduszu tego wydało Towarzystwo:

na kosztą podróży	277 zł. 11 ct.
na remuneracye	845 „ — „
jako zaliczkę na płacę	2.000 „ — „
na podatek dochodowy od płac funkcyonaryuszów składów za rok 1890 i 1891	402 „ 80 „
Razem	<u>3.524 zł. 91 ct.</u>

reszta zaś wraz z narosłymi procentami od lokowanych w swoim czasie powyższych 4.000 zł.,
przelaną została do kasy składów krakowskich.

Zwrot zaliczki na płacę uwidoczniiony jest w rachunkach składów.

Ad. 11. W zeszłorocznem sprawozdaniu zawiadomił Wydział krajowy Wysoki Sejm, że
podług oznajmienia c. k. Ministerstwa handlu z 14 grudnia 1891 L. 56.209, odmówiło c. k. Mi-
nisterstwo wojny prośbie Wydziału krajowego o przyznanie taryfy wojskowej dla zboża
składanego w magazynach krajowych a przeznaczonego dla magazynów woj-
skowych.

Z tego powodu wniósł Wydział krajowy odezwą z 1 lipca 1892 L. 29.072 przedsta-
wienie do c. k. Prezydium Namiestnictwa, w którym szczegółowo powołał wszystkie postano-
wienia ustawy z 28 kwietnia 1889 Nr. 64 dz. p. p. jak i regulaminu, zapewniające jak najdalej
idącą kontrolę zarówno samej instytucyi składów, jak i każdego pojedynczego towaru, w obec
czego wręcz niedopuszczalnym okazuje się zarzut c. k. Ministerstwa wojny, jakoby w składach
krajowych niemożliwe było skontrolowanie tożsamości zboża przeznaczonego dla magazynów
wojskowych.

W przedstawieniu tem podniósł Wydział krajowy dalej, że ostatecznie zależeć może
c. k. Władzom wojskowym na jakości i ilości zakontraktowanego zboża oraz na czasie
dostawy.

Jeśli zboże nie będzie odpowiedniej jakości, nie zostanie przez magazyn wojskowy przy-
jęte bez względu na osobę dostawcy i bez względu na miejsce, gdzie to zboże chwi-
lowo było złożone.

Co do ilości zaś i czasu dostawy, składy krajowe mogą być dla intendatury wojskowej tylko pożądane, dostawca bowiem mając odpowiednie miejsce na złożenie zboża, może go odrazu złożyć więcej i mieć do dyspozycji dla intendatury na wszelkie nieprzewidziane wypadki.

Wreszcie leży przecie zarówno w interesie skarbu wojskowego, jak i w interesie producentów, aby ci ostatni mogli skuteczniej jak dotąd konkurować z handlarzami względnie głównymi dostawcami zboża, co dopuszczalnym byłoby głównie w razie możności korzystania przez producentów z instytucji krajowych składów i ulg tym instytucjom przyznanych.

Przedstawienie to przedłożyło c. k. Prezydium Namiestnictwa, c. k. Ministerstwu handlu pismem z 23. lipca 1892, L. 7766 pr., a według oznajmienia tegoż c. k. Prezydium z 19. stycznia 1893, L. 346/pr. opartego na zawiadomieniu c. k. Ministerstwa handlu z 15. stycznia 1893, L. 45, pertraktacye co do przyznania taryfy wojskowej dla zboża składanego w krajowych składach we Lwowie i Krakowie a przeznaczonego dla magazynów wojskowych, są już na ukończeniu.

Ad. 12. Niezadowoloną przez Wysoki Sejm petycją Komitetu c. k. Towarzystwa rolniczego w Krakowie z 25. marca 1892, L. 279, o ile petycja ta domaga się zmiany ustawy z 12. czerwca 1890 Nr. 112, dz. p. p. w tym kierunku, iżby Bank Austro-Węgierski eskontował warranty kraj. składów publicznych, zaopatrzone tylko jednym podpisem właściciela towaru i to według stopy eskontu wekslowego, odstąpił Wydział krajowy odezwą z 17. czerwca 1892, L. 23100 c. k. Prezydium Namiestnictwa do dalszego postanowienia.

O ile zaś petycja rzezona domaga się, ażeby Bank krajowy zniżył stopę procentową przy eskoncie powyższych warrantów do wysokości eskontu weksli kupieckich, oraz żeby przyjmował warranty te zaopatrzone również tylko podpisem właściciela zboża, odstąpioną ona została temsamem rozporządzeniem z 17. czerwca 1892 L. 23100, Dyrekcji Banku krajowego z wezwaniem, wzięcia sprawy pod rozwagę i przedstawienia Wydziałowi krajowemu sprawozdania o swem postanowieniu.

Bank krajowy złożył pod tym względem szczegółową relację z 22. lipca 1892, L. 15078, z której okazuje się, że do chwili złożenia tej relacji nie było ani jednego wypadku, w którymby Bank krajowy żądał dodatkowego żyra, że jednak na podstawie §. 5 dołączonych przepisów o udzielaniu przez Bank krajowy zaliczek na złożone w kraj. składach towary, Bank krajowy ze względu na bezpieczeństwo swoje musi wymagać dodatkowego żyra w wypadkach, jeżeli eskontujący warrant jest zbyt słabą firmą, albo towar złożony nie daje dostatecznego zabezpieczenia.

Co do stopy procentowej zaś od zaliczek udzielanych na warranty, oznajmił Bank krajowy, że w myśl §. 4 powyższych przepisów pobierany bywa procent w wysokości policzonej łącznie od lombardu przez Bank Austro-węgierski, która to stopa wynosi jeden od sta więcej, niż stopa wekslowa w tymże samym Banku austro-węgierskim.

Bank krajowy utrzymuje zaś z reguły stopę procentową wekslową o 1% wyższą od stopy procentowej wekslowej w Banku austro-węgierskim.

Wyjątkowo tylko zdarzyć się może, że eskont warrantów może być droższym w Banku krajowym od eskontu weksli, jeżeli Bank krajowy, jak to było w r. 1890, utrzymać zdoła stopę eskontową niezmienną pomimo podniesienia stopy eskontowej i lombardowej w Banku austro-węgierskim, lecz i w tym wypadku jest to usprawiedliwione, gdyż od eskontu weksli pobiera się procent z góry na czas naprzód oznaczony, podczas gdy od eskontu warrantów z dołu, za czas przez dłużnika rzeczywiście wyzyskany.

Odpowiedź tę zakomunikował Wydział krajowy komitetowi c. k. Towarzystwa rolniczego w Krakowie rozp. z 3. października 1892 L. 35322.

Podług odezwy zaś c. k. Namiestnictwa z 30. października 1892 L. 86158, oznajmiło c. k. Ministerstwo skarbu reskryptem z 21 października 1892 L. 4477, że „niemogłoby się

skłonić do spowodowania zmiany ustawy z 12. czerwca 1890 Nr. 112 dz. p. p. w kierunku, aby Bank austro-węgierski miał być upoważniony do eskontowania warrantów wystawianych przez publiczne składy a zaopatrzonech podpisem tylko jednego zobowiązanego interesenta, znanego z wypłacalności, ponieważ eskontowanie takiego tylko jednym podpisem, to jest podpisem właściciela towaru zaopatrzonego towaru, równałoby się bezpośredniemu udzieleniu pożyczki na towar, co bezwarunkowo okazuje się niedopuszczalnym ze względu na pewność pokrycia banknotów, która nie może w żadnym kierunku być zagrożona“.

„Drugiemu ustępowi tej petycji aby warranty eskontowano według stopy procentowej przyjętej dla eskontu weksli, czynią już zadość obecnie obowiązujące normy dla obrotu interesów Banku austro-węgierskiego“.

Odpowiedź ta została rozporządzeniem tutejszem z 11. listopada 1892 L. 53936 również zakomunikowaną komitetowi c. k. Towarzystwa rolniczego w Krakowie.

Ad. 13. W myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 24. września 1892 będą odtąd preliminarze kraj. składów publicznych we Lwowie i Krakowie ile możności w jednolitej formie przedstawiane.

Uwolnienie składów od obowiązku utrzymywania asystenta cłowego i nadstrażnika.

Odezwą z 13. lipca 1892 L. 32065 wniósł Wydział krajowy memoriał do Prezydium c. k. kraj. Dyrekcji Skarbu o wyjednanie u c. k. Ministerstwa skarbu uwolnienia krajowych składów publicznych we Lwowie i Krakowie od obowiązku ponoszenia płacy i dodatków jednego asystenta cłowego i nadstrażnika we Lwowie i Krakowie.

Na to otrzymał Wydział krajowy odezwą c. k. krajowej Dyrekcji Skarbu z 16. grudnia 1892 L. 104.718 zawiadomienie, że c. k. Ministerstwo skarbu reskrytem z 7. czerwca 1892, L. 13830 począwszy od roku 1892 uwolniło Wydział krajowy od nałożonego nań reskryptami tegoż Ministerstwa z 19 października 1889 L. 4989 (Kraków) i z 17. lutego 1890 L. 5202 (Lwów) obowiązku o którym wyżej mowa.

Natomiast opłacić mają składy krakowskie za czas od 1. stycznia do 30. listopada 1892 chodowe i strawne funkcyonaryuszów skarbowych po 70 ct. dziennie.

Począwszy zaś od 1 listopada 1892 mają obydwaj krajowe składy w myśl reskryptu c. k. Ministerstwa skarbu z 30 listopada 1892 L. 36058 opłacać zamiast chodowego i strawnego ryczałt roczny po 300 zł. w. a.

C. k. Ministerstwo skarbu zastrzegło jednak sobie oznaczyć osobno wynagrodzenie za dozór, gdyby wskutek rozwoju składów okazała się potrzeba pomnożenia stanu osobowego c. k. urzędów cłowych we Lwowie i Krakowie.

O powyższem zawiadomił Wydział krajowy Dyrekcję obydwu składów reskrytem z 27. grudnia 1892 L. 64520.

Równocześnie zaś odniósł się Wydział krajowy do c. k. Prezydium krajowej Dyrekcji skarbu z podziękowaniem za wyjednanie powyższej ulgi już przed nadejściem tutejszego memoriału z 13 lipca 1892, spowodowanego uzyskaną przez Dyrekcję tutejszych składów w krótkiej drodze wiadomością o uwolnieniu reskrytem c. k. Ministerstwa skarbu z 26 marca 1892 L. 1807 prywatnych składów spirytusu Baczewskiego na Zniesieniu i Mikolascha na Bogdanówce od podobnego obowiązku.

W ten sposób zmniejszone zostały od r. 1892 koszta zarządu krakowskich składów o rocznych około 1.300 do 1.400 zł., lwowskich składów zaś około 1.000 zł. do 1.100 zł. rocznie, w Krakowie bowiem wynosiły koszta odnośnie za rok 1891 kwotę 1.769 zł. 25 ct., we Lwowie zaś 1.378 zł. 25 ct.

Obrót zboża i spirytusu we Lwowie za rok 1892.

leg. 3. W załączeniu przedkłada Wydział krajowy tablicę obrotu zboża, spirytusu i warran-
tów w krajowym składzie publicznym we Lwowie za r. 1892 wraz z tablicą, w której graficznie
przedstawiono ruch powyższych towarów.

leg. 4. Podług tych wykazów przedstawia się ruch zboża jak następuje:

W zapasie z 31 grudnia 1891 było:

krajowego zboża	80·8 wagonów
transitowego zboża	63·0 "
przyjęto w r. 1892 krajowego zboża	223·0 "
transitowego zboża	2·4 "
Razem	369 wagonów.

W roku 1891 przyjęto krajowego zboża 264 wagonów, transitowego zaś 93 wagonów
czyli razem 357 wagonów, a z zapasem z r. 1890 razem 383·8 wagonów.

Wydano w r. 1892:

krajowego zboża	231 wagonów
a transitowego	65 "
Razem więc	296 wagonów.

Obrót zaś za rok 1892 wynosi 665·7 wagonów:

Obrót w r. 1891 wynosił 623·8 wagonów zboża.

Zapas spirytusu z 31 grudnia 1891

wynosił	4·6 wagonów
przyjęto w r. 1892	91·0 "
Razem	95·6 wagonów.

(W roku 1891 przyjęto . . . . . 87·4 wagonów)

Wydano w r. 1892 . . . . . 87·6   "

razem więc obrót spirytusu w r. 1892 wynosił . . . . . 183·2 wagonów,   czyli
18.320 hektolitrów abs. zawartości.

Obrót spirytusu w r. 1891 wynosił 170·35 wagonów, czyli 17·035 hektolitrów abs.
zawartości.

leg. 6. Poświadczeń składowych (warrantów) wydano w r. 1892:

1) Na zboże	18 sztuk na	17·7 wagon. ubezpie.	wartości	15·600 zł.
z r. 1891 reszta	18 " "	54·8 " "	" "	59·870 "
	razem	36 " "	72·5 " "	75·470 "
	zwrócono	31 " "	67·7 " "	71·770 "
	pozostaje	5 sztuk na	4·8 wagon. ubezpie.	wartości 3·700 zł.

W r. 1891 wydano 23 sztuk na 65·4 wagon. ubezpie. wartości 67.181 zł.

Do tego w obiegu z 1890 r. 4   "   "   3·5   "   "   "   5.766   "

razem 32 sztuk na 68·9 wagon. ubezpie. wartości 72.957 zł.

2) Na spirytus 22 sztuk na 15·3 wagon. ubezpie. wartości 32.101 zł.

Zwrócono 21   "   "   14·8   "   "   "   31.041   "

W roku 1891 wydano i ściągnięto tylko 1 warrant na 3 wag. wart. 5.700 zł.

Obrót zboża i spirytusu w Krakowie za rok 1892.

Aleg. 7.	Podług dołączonego % wykazu wynosił z dniem 31. grudnia 1891 zapas	
	zboża krajowego	181·5 wagon.
	transitowego	188·0 "
	W roku 1892 przyjęto krajowego	428·3 "
	transitowego	194·8 "
	Razem	992·6 wagon.
	W roku 1891 przyjęto krajowego	892·0 "
	transitowego	700·0 "
	zapas z r. 1890	99·5 "
	Razem	1.691·5 wagon.
	Wydano w r. 1892:	
	krajowego zboża	558·7 "
	transitowego	350·5 "
	Razem	909·2 wagon.
	Obrót zatem w r. 1892 wynosił	1,901·8 "
	podczas gdy w r. 1891 obrót ten wynosił	3.014 "
Aleg. 8.	Podług dołączonego % wykazu przyjęto w r. 1892 spirytusu 18 wagonów i tyleż wydano a w r. 1891 przyjęto 46 wagonów.	
Aleg. 9.	Poświadczeń składowych (warrantów) podług dołączonego % wykazu wydano w r. 1892	
	1) Na zboże . . . . . 190 sztuk na 191 wagon. ubezpiecz. wart. 196.070 zł.	
	z r. 1891 reszta . . . . . 169 " " 167 " " " 172.226 "	
	razem 359 sztuk na 358 wagon. ubezpiecz. wart. 368.296 zł.	
	zwrócono . . . . . 354 " " 350 " " " 362.966 "	
	pozostaje . . . . . 5 sztuk na 8 wagon. ubezpiecz. wart. 5.330 zł.	
	W r. 1891 wydano . . . . . 381 " " 397 " " " 395.369 "	
	Do tego reszta z r. 1890 16 " " 26 " " " 17.774 "	
	razem 397 sztuk na 423 wagon. ubezpiecz. wart. 413.143 zł.	

Zamknięcie rachunków za rok 1891.

Zamknięcie rachunków za rok 1891 krajowych składów publicznych dla zboża i spirytusu we Lwowie i Krakowie dołączone zostało do zamknięcia rachunków funduszu krajowego za rok 1891 jako alegat Rubryki XV. poz. 221 i 222 wydatków i Rubr. XV. poz. 50 i 51 dochodów.

Aleg. 10. 11. Dla poglądu jednakże dołącza się % zamknięcia rachunków obydwu krajowych składów za rok 1891 ułożone podług należności powstałych ściśle w r. 1891.

Mianowicie w kraj. składach publicznych we Lwowie wynosiła bieżąca należność bierna (wydatki) sumę . . . . . 16.955 zł. 43 ct.
 bieżąca zaś należność czynna (dochody) . . . . . 14.172   " 78   "

przeło niedobór . . . . . 2.782 zł. 65 ct.

Preliminowane zaś na rok 1891 wydatki dla lwowskich składów wynosiły . . . . . 15.875 zł. — ct.
 zatem w porównaniu z rzeczywistą należnością bieżącą . . . . . 16.955   " 43   "

przekroczenie w kwocie . . . . . 1.080 zł. 43 ct.

spowodowane po części nieprzewidzianym w preliminarzu wydatkiem na renumeracye dla personalu składów, noworoczne dla służby kolejowej i pocztowej, na liberyę dla woźnego i zapomogę dla wdowy po poprzednim woźnym, w części zaś przekroczeniem w pojedynczych pozycyach wydatków, których wysokości naprzód dokładnie oznaczyć nie można było.

Dochody zaś prelininowane były na r. 1891 w lwowskich składach

w sumie	22.804 zł. — ct.
podczas gdy rzeczywista ich należytość bieżąca wynosiła	14.172 „ 78 „
	<hr/>
mniej zatem o	8.631 zł. — ct.

z powodu uzyskania przeszło 8.000 zł. mniej dochodu ze składowego za zboże i mniejszego dochodu o przeszło 500 zł. ze składowego za spirytus. Różnice te, zwłaszcza w składowem za zboże, powstały głównie tylko z powodu, że do ułożenia preliminarza na r. 1891 prawie brakło podstawy, sporządzony był bowiem w czasie, kiedy składy dopiero otworzono.

W krajowych składach publicznych w Krakowie wynosiła w r. 1891

bieżąca należytość bierna (wydatki) sumę	30.386 zł. 21 ct.
bieżąca zaś należytość czynna (dochody)	30.171 „ 58 „
	<hr/>
zatem niedobór	214 zł. 63 ct.

Preliminowane zaś na rok 1891 wydatki wynosiły	17.500 zł. — ct.
zatem w porównaniu z rzeczywistą należytością	30.386 „ — „
	<hr/>
okazuje się przekroczenie	12.886 zł. -- ct.

znajdujące swe usprawiedliwienie przedewszystkiem w okoliczności, że do ułożenia preliminarza na rok 1891 brakło również jakiej takiej podstawy, skoro składy te otwarte zostały w r. 1890, że w r. 1891 wzmógł się olbrzymio ruch w zbożu z powodu zapowiedzianego zamknięcia granicy rosyjskiej, że z powodu tego nieprzewidzianego ruchu zaszła potrzeba dodatkowych urządzeń, o czym zdaliśmy sprawę już w roku minionym, że wreszcie preliminarz nieobejmował tak znacznego działu wydatków, jak koszta manipulacyi magazynowej, które w r. 1891 wynosiły 10.473 zł. 32 ct. i procentów od zaliczek wydawanych składom przez Dyrekcyę Towarzystwa wzajemnego kredytu które to procenta wyniosły 1.118 zł. 50 ct.

Preliminowane na r. 1891 dochody składów krakowskich obliczone były na 23.846 zł.	
podczas gdy rzeczywista ich należytość bieżąca wyniosła kwotę	30.172 „
	<hr/>
zatem więcej o	6.316 zł.

a to z przyczyn już wyżej przy wydatkach poszczególnionych i z przyczyny n. p. przypisania do dochodu 2.000 zł. jako zwrot zaliczki na płaćę przyznanej przez Towarzystwo wzajemn. kredytu buchalterowi składów za policą asekuracyjną.

Preliminarze na rok 1893.

Preliminarze krajowych składów publicznych we Lwowie i Krakowie na rok 1893, uchwalone zostały na posiedzeniu Wysożiego Sejmu z 24. września 1882 przy Rubr. XV. poz. 212 i 213 wydatków funduszu krajowego.

Podatek domowo-czynszowy od magazynu zbożowego kraj. składów publ. we Lwowie.

Komisyja budżetowa skreśliła w preliminarzu kraj. składów we Lwowie na r. 1893 kwotę 1.026 zł. 67 ct. w. a. prelininowaną na opłacenie podatku domowo-czynszowego od magazynu zbożowego za r. 1893 a to z tej przyczyny, że Wydział krajowy wniósł rekurs przeciw wymiarowi takiegoż samego podatku za r. 1892.

Rekurs ten oparł Wydział krajowy na orzeczeniu c. k. Trybunału administracyjnego z dnia 15. czerwca 1882 l. 1.209 mocą którego: „budynki będące własnością kraju są i wtedy wolne od podatku domowo-czynszowego, jeżeli w nich mieszczą się zakłady (Zakład pożyczkowy, Bank hipoteczny i t. p.) nie płacące funduszowi krajowemu czynszów i zostające pod bezpośrednim zarządem kraju“.

Komisyja budżetowa przeto w przekonaniu, że c. k. kraj. Dyrekcyja Skarbu rekurs powyższy uwzględni, skreśliła preliminarzową na ten cel w roku 1893 kwotę.

Rekurs o którym wyżej mowa, i który wniesiony został jeszcze 20. czerwca 1892 do c. k. krajowej Dyrekcyi skarbu, jeszcze dotąd załatwiony nie został.

Tu nadmienić należy, że dotąd zalega także podatek domowo-czynszowy od magazynu zbożowego (we Lwowie za rok 1890 i 1891 w kwocie 1.674 zł. 40 ct. z kosztami egzekucyi 23 zł 80 ct. i że od wyniku rekursu przeciw wymiarowi podatku czynszowego na rok 1892 zależeć będą kroki co do odpisania powyższej kwoty zaległej lub jej niżenia.

Przeciw wymiarowi zaś podatku na rok 1893, wniosła Dyrekcyja krajowych składów we Lwowie w swoim czasie rekurs do c. k. kraj. Dyrekcyi skarbu, na co dotąd również nie nadeszła żadna rezolucya.

Przy tej sposobności zaznacza Wydział krajowy, że za szkice sytuacyjne i przybliżone kosztorysy na rozszerzenie krajowych składów publicznych we Lwowie, w której to sprawie przedłożył był Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi roku zeszłego szczegółowe sprawozdanie i wnioski, przedstawił inżynier cywilny Ludwik Radwański rachunek na 790 zł. 50 ct. Rachunek ten został przez oddział techniczny Wydziału krajowego zalecony do przyjęcia.

Gdy jednakże ani w preliminarzu na rok 1893 ani też na rok 1893 wydatek ten przewidziany nie był z powodu, że gdyby Wysoki Sejm przyjął był wniosek Wydziału krajowego na rozszerzenie tutejszych składów, rachunek Radwańskiego byłby znalazł pokrycie w odnośnych kosztach budowy, przeto wspomniana wyżej należytość Radwańskiego w kw. 790 zł. 50 ct. wstawioną zostanie do preliminarza na rok 1894 jako nadzwyczajny wydatek składów.

Sprawa rozszerzenia składów.

W zeszłorocznym sprawozdaniu przedstawił był Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi wnioski na rozszerzenie krajowych składów we Lwowie:

- 1) o jedną szopę drewnianą na około 100 wagonów zboża w worach z ułożeniem torów kolejowych, kosztem 20.000 zł.
- 2) o dalszych ośm rezerwoarów na spirytus po 1.500 hl. kosztem 46.000 zł. i
- 3) pobudowaniem osobnego domu administracyjnego kosztem 10.400 zł.

Krakowskie zaś składy krajowe proponował Wydział krajowy rozszerzyć pobudowaniem nowego murowanego magazynu na zboże z osobnem urządzeniem mechanicznem kosztem około 161.600 zł. na gruncie należącym do kolei północnej, lub kosztem około 154.500 zł. na gruncie własnym.

Stanowcza uchwała nad tymi wnioskami odroczoną jednak została z powodów przytoczonych w odnośnym sprawozdaniu Komisyi gospodarstwa krajowego a powtórzonych na wstępie niniejszego sprawozdania.

Wydział krajowy obecnie nie ponawia wprawdzie swych wniosków, — jednak tylko na razie zaznaczyć musi, że zdaniem jego wątpliwości podniesione przez Komisyę gospodarstwa krajowego w tym przedmiocie, zostały usunięte, dalej, że jeśli krajowe magazyny w ogóle odpowiadać mają swemu celowi, winny one zdaniem Wydziału krajowego posiadać takie rozmiary, iżby mogły chociaż w części zadość uczynić

także potrzebom wywoływanym niezwyklejmi stosunkami handlowymi i niezwyklejmi stosunkami kraju, których to stosunków naprzód przewidzieć nie można.

Zaspokojenie bowiem potrzeb w takich właśnie niezwyklejch warunkach, oddawałoby bez porównania ważniejsze usługi rolnictwu i handlowi, aniżeli w czasach zwykłych.

Nadto w razie takiego rozszerzenia składów mogłyby one w czasach niezwyklejch tyle zyskiwać dochodu, iżby pokrywały chociaż częściowo niedobory czasów zwykłych; na przyszłość zaś zyskałyby na tak potrzebnym w podobnych przedsiębiorstwach rozgłosie i zjednałyby sobie odrazu szerszą klientelę.

Miarą takiego przyszłego rozszerzenia magazynów zbożowych mogą być w zupełności daty wykazane w zeszłorocznem sprawozdaniu Wydziału krajowego.

Dalej zaznacza Wydział krajowy, że potrzeba rozszerzenia magazynu spirytusowego we Lwowie stwierdzoną została i obecnie, Dyrekeya składów zniewoloną bowiem została dla braku miejsca odmówić dalszego przyjmowania spirytusu od Wgo Żurowskiego, Każ. Jaworskiego, akc. Towarzystwa handl., filii Banku hipot. w Tarnopolu i t. d., co wywierać musi ujemny wpływ na klientelę i interes składów.

Wreszcie zachodzi również niezbędna potrzeba rychłego pobudowania domu administracyjnego we Lwowie, przybudówka bowiem, w której mieszczą się obecnie biura Dyrekeyi składów, zarysowuje się silnie i z tego powodu zniewolony będzie Wydział krajowy zarządzić najem pomieszkania prywatnego na pomieszczenie rzeczonych biur Dyrekeyi.

Rozszerzenie koncesyi składów na dział towarowy z wyłączeniem towarów łatwo zapalnych.

W zeszłorocznem sprawozdaniu proponował już Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi rozszerzenie dotychczasowej koncesyi składów opiewającej na zboże i spirytus, także na dział towarowy. Za tem rozszerzeniem koncesyi przemawiają i obecnie obydwie Dyrekeye składów, podług wszelkiego bowiem prawdopodobieństwa, rozszerzenie to przysporzyłyby składom stałego i znacznego dochodu w czasach zwykłych a tem samem mogłyby także co najmniej zmniejszyć roczne niedobory tych instytucyi,

Do poczynienia wszakże odpowiednich w tym celu kroków, niezbędnem jest upoważnienie ze strony Wysokiego Sejmu, a to przez wzgląd na potrzebę równoczesnego rozszerzenia zależne od Najwyższego zatwierdzenia gwarancyi kraju tak w obec stron składających owe dalsze towary, jak i w obec zarządu i skarbu państwowego.

Z tego powodu przedstawia Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi odpowiednie wnioski o rozszerzenie koncesyi składów na dział towarowy z wyłączeniem wszakże towarów łatwo zapalnych.

Już dziś jednak przewidzieć można, że wprowadzenie działu towarowego w magazynie lwowskim, którego ogólną pojemność wynosi około 120 wagonów, wywoła bezwarunkową potrzebę rozszerzenia magazynu co najmniej o jedną szopę drewnianą a to tem bardziej, że przybudówka używana obecnie na pomieszczenie biur Dyrekeyi, przeznaczona na częściowy skład towarów po przeniesieniu tych biur w inne miejsce, prawdopodobnie nie będzie mogła znieść większego obciążenia, skoro jak to wyżej nadmieniono, już obecnie zarysowuje się i osiada.

Wskutek tego Wydział krajowy po uchwaleniu przez Wysoki Sejm i uzyskaniu rozszerzenia koncesyi składów na dział towarowy, wniesie na jesiennej sesyi Wysokiego Sejmu projekt pobudowania na gruncie składów lwowskich szopy drewnianej.

Na podstawie niniejszego sprawozdania Wydział krajowy wnosi, Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Sprawozdanie Wydziału krajowego o zarządzie krajowych składów publicznych dla zboża i spirytusu we Lwowie i Krakowie za rok 1892 Sejm przyjmuje do wiadomości.

2) Sejm przyjmuje na kraj wszelkie zobowiązania połączone z zarządzeniem krajowych wolnych składów publicznych dla zboża i spirytusu we Lwowie i Krakowie, z powodu rozszerzenia tychże składów na dział towarowy w ogóle z wyjątkiem towarów łatwo zapalnych — a to zarówno w obec stron składających towary, jak w obec zarządu państwa i skarbu państwowego.

3) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby postarał się o rozszerzenie nadanych krajowi koncesyi na publiczne składy wolne dla zboża i spirytusu we Lwowie i Krakowie, także na dział towarowy w ogóle z wyłączeniem towarów łatwo zapalnych.

4) Sejm upoważnia Wydział krajowy, ażeby na częściowe pokrycie kosztów dalszego osuszenia gruntu krajowych składów we Lwowie, użył resztę pozostałą z ceny kupna i sprzedaży 288 □⁰ gruntu z realności N. 572²/₄ w kw. 220 zł. 39 ct., tudzież kwoty 600 zł. uzyskać się mającej od gminy miasta Lwowa za odstąpionych jej z powyższej realności 763 □⁰ gruntu pod nową ulicę miejską.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem krakowskiem.

Lwów dnia 8. kwietnia 1893.

Marszałek krajowy:

Sanguszko m. p.

Sprawozdawca.

Dr. Józef Wereszczyński

Członek Wydziału krajowego.

W a r u n k i

do układu zawrzeć się mającego w sprawie najmu i utrzymania krajowego składu publicznego dla zboża i spirytusu, połączonego ze składem wolnym we Lwowie.

I. Wydział krajowy imieniem kraju Królestwa Galicyi i Lodomeryi, z Wiel. Ks. Krakowskiem wynajmuje realności pod l. konskr. 560 ²/₄, 845 ²/₄ we Lwowie, w których krajowy skład publiczny dla zboża i spirytusu połączony ze składem wolnym jest umieszczony, wraz z budynkami i całym urządzeniem, ryczałtem bez poręczenia za obszar i dochód powyższych realności, — w takim stanie, w jakim je Wydział krajowy sam posiada, a mianowicie:

a) budynek murowany dwupiętrowy, przeznaczony na magazyn zbożowy, wraz z maszynami do czyszczenia, wietrzenia, ważenia zboża i t. d., motorem gazowym i wszelkimi przyrządami do manipulacji magazynowej;

b) budynek murowany przeznaczony na skład spirytusu wraz z rezerwoarami i wszelkimi przyrządami tamże znajdującymi się;

c) grunta i place obok powyższych magazynów znajdujące się w skład rzeczonych realności wchodzące, wraz z urządzonymi na tym gruncie torami kolejowymi, budowlami ziemnymi, nasypami i ogrodzeniem.

Oddanie wszystkich powyższych przedmiotów najemcy nastąpi na podstawie szkicu sytuacyjnego i szczegółowego inwentarza, w którym wynajęte grunta, budynki, drogi i tory kolejowe, maszyny, rezerwoary, motory i wszystkie przyrządy magazynowe dokładnie wyszczególnione i opisane być mają. Dotyczący plan sytuacyjny i inwentarz stanowiąc będą integralną część kontraktu najmu między Wydziałem kraj. i najemcą spisać się mającego.

II. Czynnosc najmu za oznaczone w ustępie I. składy, wraz z przynależnościami ustanawia się w kwocie 6000 złr. rocznie, nie wykluczając atoli wyższych ofert ze strony osób ubiegających się o najem.

III. Czas trwania najmu oznaczony będzie przy zawarciu kontraktu w porozumieniu z najemcą.

IV. Najemca obowiązany jest utrzymywać w realnościach pod l. k. 560 ²/₄ i 895 ²/₄ we Lwowie, publiczny skład dla zboża i spirytusu połączony ze składem wolnym, w myśl przepisów ustawy państwowej z dnia 28. kwietnia 1889 N. 64 Dz. p. p., i nie wolno będzie najemcy używać oznaczonych w ustępie I. przedmiotów na inne cele, jak tylko wyłącznie na publiczny skład dla zboża i spirytusu połączony ze składem wolnym.

V. Najemca obowiązany jest sam własnym kosztem postarać się o potrzebną w myśl przepisów ustawy państwowej z dnia 28. kwietnia 1889 N. 64 Dz. p. p., na jego własne imię opiewającą koncesję do założenia i utrzymywania składu publicznego, połączonego ze składem wolnym a) dla zboża wszelkiego rodzaju krajowego i zagranicznego, tak podlegającego oceleniu jak i transitowego, ziarn roślin strączkowych, ziarn, roślin olejnych i nasion bliżej nie wyszczególnionych; b) dla spirytusu ulegającego opodatkowaniu, dopóki opłata podatkowa od niego nie została uiszczona, albo spirytus za granicę nie został wywieziony; c) dla zboża i spirytusu, które w razie wprowadzenia się na konsumpcję miasta, ulegałyby także opłacie konsumpcyjnej miejscowej. Po uzyskaniu takiej koncesyi przez najemcę, Wydział krajowy z koncesyi swojej udzielonej reskryptem c. k. Ministerstwa handlu z dnia 31. Stycznia 1890 l. 2160 zrezygnuje. Niemniej też obowiązany jest najemca na własny koszt ułożyć się z c. k. koleją państwową względem utrzymania torów kolejowych, łączących magazyny dla zboża i spirytusu z dworcami tejże kolei we Lwowie, jakoteż względem utrzymania ruchu na tych torach kolejowych i dozoru wagonów do składów dla zboża i spirytusu, tudzież poczynić odpowiednie kroki w celu uzyskania u Zarządu c. k. kolei państwowej prawa reekspedycyi dla powyższych składów, a w razie bezskuteczności odnośnych rokowań z Zarządem kolei przedłożyć sprawę c. k. Ministerstwu handlu do rozstrzygnięcia w myśl §. 42. powołanej wyżej ustawy państwowej.

VI. Najemca obowiązany jest przez czas najmu ponosić z własnych funduszków koszta połączone z utrzymywaniem publicznych składów dla zboża i spirytusu we Lwowie, a mianowicie wszelkie wydatki administracyjne, koszta ubezpieczenia budynków i urządzeń składowych, tudzież podatki rządowe i autonomiczne, a w szczególności tak podatek zarobkowy i dochodowy od przedsiębiorstwa, jakoteż podatek gruntowy i domowy od wymienionych w pierwszym ustępie realności, wraz z dodatkami gminnymi, krajowymi, nakoniec koszta utrzymania w dobrym stanie budynków i innych przedmiotów w najem oddanych.

Wydział krajowy ponosić będzie jedynie koszta niezwykłych napraw i rekonstrukcyi budynków, o ile według jego uznania zachodzić będzie rzeczywista tego potrzeba, z wyłączeniem całego urządzenia magazynów i przyrządów, których utrzymanie, naprawa i uzupełnienie należy również do obowiązków najemcy.

VII. Gdyby najemca zamierzał na wynajętym gruncie wybudować nowe budynki na cele przedsiębiorstwa publicznych składów dla zboża i spirytusu lub rozszerzyć na ten cel budynki już istniejące, albo w ogóle przedsięwziąć jakąś trwałą zmianę na wynajętym gruncie, lub w istniejących tamże budynkach, może to uczynić tylko na koszt własny i za poprzednim pisemnym zezwoleniem Wydziału krajowego, przyczem nastąpić ma w każdym wypadku z osobna porozumienie między Wydziałem krajowym a najemcą, co do stosunku prawnego między stronami z powodu zamienionych układów i inwestycyj.

VIII. Najmujący obowiązany jest przyjąć i nadal utrzymywać w publicznych składach dla zboża i spirytusu obowiązującą obecnie taryfę. Wszelkie zmiany w tej taryfie lub wprowadzenie nowych opłat mogą nastąpić tylko za poprzednim zezwoleniem pisemnym Wydziału krajowego i przy zachowaniu przepisu §. 7. powołanej wyżej ustawy z dnia 28. Kwietnia 1889 N. 64. Dz. p. p.

IX. Najmujący obowiązany jest używać w składach języka polskiego, jako urzędowego. We wszystkich księgach, pismach, kwitach, poświadczeniach, listach składowych i w ogóle w całej administracyi i manipulacyi ma być zachowany i przestrzegany język polski.

X. Najmujący obowiązany jest poddać się nadzorowi osobno ustanowić mającej komisji fachowej z trzech członków, z których po jednym członku i tegoż zastępcy zamianuje Wydział krajowy, — Izba handlowa i przemysłowa we Lwowie i c. k. gal. Towarzystwo gospodarskie we Lwowie.

Zadaniem tej komisji będzie przestrzegać, ażeby składy prowadzone były przez najemcę zgodnie ze słusznymi interesami produkcji rolnej i handlu. Prawa i obowiązki, tudzież sposób urzędowania rzeczzonej komisji określone zostaną osobną instrukcją, która przed podpisaniem kontraktu ułożona będzie w porozumieniu z najmującym.

XI. Najmujący obowiązany jest firmę przedsiębiorstwa publicznych składów dla zboża i spirytusu przed rozpoczęciem czynności w tych składach zaprotokołować w rejestrz handlowym c. k. Sądu krajowego jako handlowego we Lwowie.

XII. Najemcy nie wolno przedmiotów w ustępie I. oznaczonych ani w całości ani częściowo odnajmować, ani też praw i obowiązków swoich z kontraktu między nim i Wydziałem krajowym zawrzeć się mającego wynikających, przelewać na inną osobę.

XIII. Kontrakt rozwiązuje się przed upływem oznaczonego czasu najmu w następujących wypadkach:

- a) gdyby najmujący nie dopełnił któregokolwiek warunku kontraktu;
- b) w razie rozwiązania Towarzystwa, gdyby najmującym było Towarzystwo.

Najmujący zaś zrzeknie się prawa wypowiedzenia lub rozwiązania kontraktu przed upływem oznaczonego czasu.

XIV. Przy ustaniu najmu winien najemca oddać protokolarnie wszystkie przedmioty i urządzenia, jakoteż przyrządy w takim stanie, w jakim pierwotnie przy oddaniu w najem się znajdowały.

Oczywiście, że za pogorszenie wynikłe, z powodu naturalnego zużycia przez czas najmu, nie będzie najemca odpowiadał, natomiast winien będzie najemca wynagrodzić wszelkie uszkodzenia spowodowane w budynkach lub maszynowych urządzeniach przez gwałtowne, złośliwe lub nieumiejętne obchodzenie się.

XV. Najmujący obowiązany jest złożyć, przy podpisaniu kontraktu, na zabezpieczenie przyjętych zobowiązań kaucyę w sumie 20.000 złr. w. a. do kasy Wydziału krajowego.

XVI. Oprócz powyższej kaucyi odpowiadać będzie najmujący na dopełnienie wszystkich swoich obowiązków, całym swoim majątkiem.

XVII. W razie niedopełnienia przez najemcę któregokolwiek postanowienia umowy służyć będzie Wydziałowi krajowemu prawo albo uznania umowy za rozwiązaną, albo objęcia przedsiębiorstwa składów publicznych dla zboża i spirytusu we własny zarząd na koszt i rachunek najemcy, lub też oddania tego przedsiębiorstwa na koszt i niebezpieczeństwo najemcy w zarząd sekwestra, którego Wydział krajowy sam wybierze i zamianuje, a najemca zrzec się ma z góry wszelkich zarzutów przeciw temu.

XVIII. Wszystkie stosunki prawne, które z powodu dotychczasowego prowadzenia przedsiębiorstwa kraj. składów publicznych dla zboża i spirytusu, pod zarządem Wydziału krajowego powstały lub jeszcze powstaną przed oddaniem najemcy powyższych realności i składów w najem, i do tego czasu ukończone nie będą, zastrzega sobie Wydział krajowy doprowadzić do końca (rozwikłać) we własnym zarządzie i na swój rachunek, albo w tym względzie zawrzeć osobny układ z najemcą, co do ukończenia i prawnego rozwikłania tych interesów.

Przepisy

o udzielaniu przez Bank krajowy zaliczek na złożone w publicznych Składach towary.

§. 1.

Bank krajowy udzielać będzie zaliczki na płody rolnicze, górnicze i przemysłowe na podstawie poświadczeń składowych, a względnie poświadczeń zastawu (warrantów) przez Zarządy krajowych składów publicznych we Lwowie i Krakowie wystawionych (§. 3. lit. g. stat.) pod warunkami w niniejszych przepisach postanowionymi.

§. 2.

Ogólna suma zaliczek nie może przekraczać sumy 500.000 zł w. a.

§. 3.

Zaliczki mogą być udzielane na czas, nieprzekraczający dni 130, a jeśli czas składowy w poświadczeniu składowem jest wymieniony, na czas nieprzekraczający czasu składowego.

Bank nie jest obowiązany wymieniać powodów odmówienia zaliczki.

§. 4.

Od zaliczek Bank pobierać będzie procent w wysokości policzonej każdorazowo od lombardu przez Bank austro-węgierski, tudzież prowizję jednorazową, obliczoną w stosunku jeden od tysiąca do kwoty udzielonej zaliczki, najmniej zaś 50 centów wal. austr. Procent płatny jest z dołu przy wykupieniu zastawu, prowizya zaś pobieraną będzie z góry.

§. 5.

Na wniosek Dyrekcyi ustanawiać będzie Rada Nadzorcza wykaz produktów, na które drogą warrantów Bank krajowy zaliczki udzielać będzie, natomiast wysokość zaliczek (taryfę) ustanawiać będzie z reguły co miesiąca Dyrekcyja Banku łącznie z Komisją, przez Radę Nadzorczą w tym celu wybraną.

Od zaliczek potrącane będą ciężące na towarze w myśl §. 28. ustawy z 28. Kwietnia 1889 l. 64 dz. u. p. należytości, przypadające składowi publicznemu, jakoteż cła i inne opłaty publiczne z wyjątkiem podatku od spirytusu. W żadnym razie udzielona na warrant zaliczka nie może przewyższać kwoty, na jaką towar jest w Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie zaasekurowany. W razie uznania wolno Dyrekcyi Banku zażądać wzmożenia warrantu przez dodatkowe żyro (podpis) osoby z wypłacalności znanej.

Bank zastrzega sobie prawo żądania przedłożenia próbek towaru.

§. 6.

Kto pragnie otrzymać zaliczkę, winien przedłożyć Bankowi obie części poświadczenia składowego. Po przeprowadzeniu formalności, przepisanych dla umieszczenia adnotacyi

w księgach składowych, poświadczenie zastawu (warrant) pozostaje w rękach Banku, poświadczenie posiadania (recepis) zaś zwrócony zostanie stronie.

§. 7.

Wyplata zaliczki nastąpi za wręczeniem Bankowi warrantu, wystawionego po myśli §. 17 i 18 ustawy z 28. Kwietnia 1889 l. 64. dz. u. p. należycie ostemplowanego i zaopatrzonego pierwszym indosem, odpowiadającym wymogom §. 20. tejże ustawy (§. 25. cyt. ust.), a względnie szeregiem indosów wykazujących uprawnienie podającego.

Wypłatę zaliczki uskutecznią we Lwowie kasa Banku krajowego, w Krakowie Powiatowa Kasa oszczędności, jako zastępstwo Banku krajowego. Powiatowa Kasa oszczędności w Krakowie upoważnioną jest do samoistnego udzielania zaliczek bez odnoszenia się do Banku krajowego, jeżeli kwota zaliczki jednej osobie udzielić się mająca nie przekracza sumy 5.000 złotych wal. austr.

§. 8.

Całkowita lub częściowa spłata zaliczki nastąpić może albo wprost w kasie Banku krajowego lub tegoż Zastępstwa w Krakowie albo też za pośrednictwem Zarządu krajowego Składu publicznego. Przez częściową spłatę uzyskuje strona prawo dysponowania stosunkową do spłaty częścią towaru.

§. 9.

Obroty działu zaliczek na złożone w Składach publicznych towary będą w zamknięciach rachunkowych osobno wykazywane.

Aleg. 4. do sprawozd. LW. 17429/93.

Obrót zboża w krajowym składzie publicznym we Lwowie
od 1 Stycznia do 31 Grudnia 1892.

Przyjęto.

Wydano.

Miesiąc	Krajowe	Transi- towe	Razem	Ubezp. wartości	Krajowe	Transi- towe	Razem	Ubezp. wartości
	kilogramów			zł.	kilogramów			zł.
Zapasz 31 grud. 1891	807.791	630.684	1 438.475	153.363	—	—	—	—
Styczeń 1892 .	110.153	—	110.153	14 890	124.400	439.861	564.261	59.923
Luty „ .	327.975	—	327.975	33.031	237.315	—	237.315	23.547
Marzec „ .	174.082	20.000	194.082	22.671	405.080	21.640	426.720	52.521
Kwiecień „ .	262.292	—	262.292	23 422	400.417	29.646	430.063	45.090
Maj „ .	63.684	—	63.684	4.616	320.920	30.414	351.334	33.942
Czerwiec „ .	47.072	—	47.072	3.320	151.666	—	151.666	12 836
Lipiec „ .	31.621	—	31.621	2.400	76.701	129.123	205.824	20.236
Sierpień „ .	—	—	—	—	17.373	—	17.373	1.314
Wrzesień „ .	108 946	—	108.946	12.108	44.909	—	44.909	3.279
Paździer. „ .	177.983	—	177.983	17.316	141.525	—	141.525	15.400
Listopad „ .	483.186	—	483.186	48.786	231.509	—	231.509	26.113
Grudzień „ .	443.708	3.934	447.642	55.349	161.638	—	161.638	21.819
Zapasz 31 grud. 1892	—	—	—	—	725.040	3.934	728.974	75.252
Razem . .	3,038.493	654.618	3,693.111	391.272	3,038.493	654.618	3,693.111	391.272
Wydano . .			2,964 137	316.020				
Obrót . . .			6,657.248	707.292				

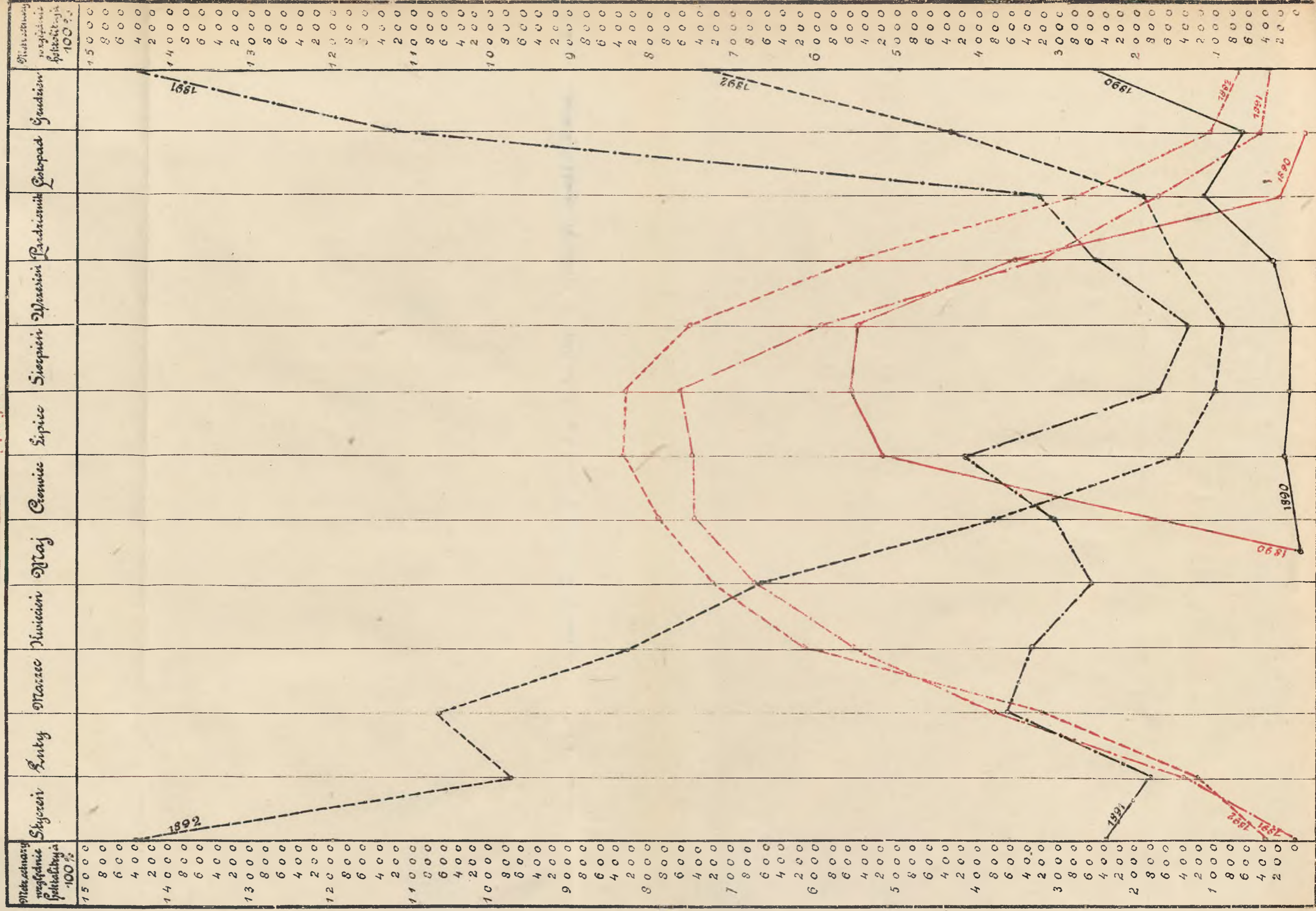

Graficzne zestawienie obrotów miesięcznych w krajowym Składzie publicznym w Lwowie za r. 1896. 89 i 892.

Wzrost / krajowe i zagraniczne

Spisywane

Aleg. 5. do sprawozd. LW. 17429/93.Obrót spirytusu w kraj. składzie publicznym dla zboża i spirytusu we Lwowie
za czas od 1 Stycznia do 31 Grudnia 1892.

Przyjęto.

Wydano.

	Hektolitrostop		Wartości ubezpiecz.	Hektolitrostop		Wartości ubezpiecz.
Stan 31 grudnia 1891	45.140	35	9.401	—	—	—
W miesiącu Stycznia 1892	83.110	—	17.048	—	—	—
„ Lutym „	209.579	—	44.143	11.646	—	2.314
„ Marcu „	310.473	—	65.524	16.592	—	3.484
„ Kwietniu „	134.905	—	28.509	21.284	—	4.473
„ Maju „	80.203	—	16.998	23.475	—	4.929
„ Czerweu „	82.439	—	17.475	24.780	—	4.967
„ Lipcu „	—	—	—	18.854	02	3.959
„ Sierpniu „	—	—	—	72.849	—	15.298
„ Wrześniu „	9.953	—	2.090	201.689	—	42.343
„ Paździer. „	—	—	—	280.412	—	58.886
„ Listopadzie „	—	—	—	166.729	—	35.013
„ Grudniu „	—	—	—	37.940	—	7.968
Stan 31 Grudnia „				79.552	33	17.554
	955.802	35	201.188	955.802	35	201.188
Przyjęto	955.802	35	201.188			
Wydano	876.250	02	183.634			
Obrót ogólny od 1 stycznia do 31 grudnia 1892 . . . . . czyli 183 wag. spirytusu, a 18.320 hektolit. abs. zawartości	1,832.052	37	384.822			

Obrot poŹwiadczeni składowych (warrantów) w krajowym składzie publicznym we Lwowie
od 1 Stycznia do 31 grudnia 1892.

Wydano.

Zwrócono.

M i e s i a c	Zboże			Spirytus			Zboże			Spirytus		
	Sztuk	Kilogr.	Ubezp. wartość	Sztuk	H. L. %	Ubezp. wartość	Sztuk	Kilogr.	Ubezp. wartość	Sztuk	H. L. %	Ubezp. wartość
Stan z 31. grudnia 1891	18	547,756	59,870	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Styczeń 1892	1	8,900	1,100	1	9,322	2,068	6	227,081	25,300	—	—	—
Luty	6	60,634	6,200	1	7,192	1,500	1	9,945	1,500	—	—	—
Marzec	1	9,970	800	7	55,841	11,782	6	60,303	6,100	—	—	—
Kwiecień	4	39,804	3,200	4	24,836	5,338	7	238,963	24,800	1	9,322	2,068
Maj	—	—	—	2	7,629	1,613	5	80,162	9,400	—	—	—
Czerwiec	—	—	—	—	—	—	4	40,592	3,270	—	—	—
Lipiec	—	—	—	1	4,202	460	1	10,018	800	3	21,393	2,500
Sierpień	—	—	—	5	39,349	8,280	—	—	—	7	58,671	14,068
Wrzesień	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	10,000	2,100
Pazdziernik	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	26,857	5,612
Listopad	2	19,960	1,600	1	5,038	1,060	—	—	—	4	17,176	3,643
Grudzień	4	38,317	2,700	—	—	—	1	10,045	600	1	4,952	1,050
Stan z 31. grudnia 1892	—	—	—	—	—	—	5	48,232	3,700	1	5,038	1,060
Razem	36	725,341	75,470	22	153,409	32,101	36	725,341	75,470	22	153,409	32,101

Aleg. 7. do sprawozd. LW. 1742993.

Obrót zboża w Krajowym Składzie Publicznym w Krakowie
od 1 Stycznia do 31 Grudnia 1892 r.

Przyjęto.

Wydano.

Miesiąc	Krajowe	Transi- towe	Razem	Ubezp. wartości	Krajowe	Transi- towe	Razem	Ubezp. wartości
	kilogramów			zł.	kilogramów			zł.
Zapaz 1. Stycznia 1892	1814907	1879510	3694417	379.289	—	—	—	—
Styczeń	318227	459513	77740	78.260	291.023	634.372	925.395	97.700
Luty	624137	218169	842306	90.688	657.584	524.920	1,182.504	125.659
Marzec	927936	149308	1077244	113.546	1,012.617	650.442	1,663.059	177.015
Kwiecień	315249	82898	398147	39.605	747.265	444.231	1,191.496	118.806
Maj	451369	121921	573290	53.760	724.327	432.811	1,157.138	117.272
Czerwiec	260219	103670	363.889	35.192	673.998	218.949	892.947	87.392
Lipiec	319461	99749	419.210	33.525	665.344	155.203	820.547	75.876
Sierpień	209416	112474	321.890	21.622	233.770	30.909	264.679	19.224
Wrzesień	153653	238850	392.503	36.377	138.478	103.138	241.616	22.644
Pazdziernik	190978	60444	251.422	17.300	164.181	86.744	250.925	18.056
Listopad	223581	118133	341.714	33.288	135.240	71.829	207.069	23.963
Grudzień	289166	183329	472.495	49.658	143.031	151.620	294.651	30.962
Zapaz 31 Grudnia 1892	—	—	—	—	511.441	322.800	834.241	67.541
	6098299	3827968	9,926.267	982.110	6,098.299	3,827.968	9,926.267	982.110

Obrót spirytusu w Krajowym Składzie Publicznym w Krakowie
od 1. Stycznia do 31. Grudnia 1892 r.

Przyjęto.

Wydano.

Miesiąc	Hektolitro- stopni	Ubezp. wartość zł.	Hektolitro- stopni	Ubezp. wartość zł.
Styczeń	—	—	—	—
Luty	—	—	—	—
Marzec	50.907	9.145	—	—
Kwiecień	62.330	11.237	—	—
Maj	28.071	5.053	—	—
Czerwiec	30.144	5.425	—	—
Lipiec	9 546	1.718	—	—
Sierpień	—	—	—	—
Wrzesień	—	—	—	—
Październik	—	—	105.317	19.116
Listopad	—	—	59.913	10.730
Grudnia	—	—	14.978	2.660
Manko	—	—	790	72
	180.998	32.578	180.998	32.578

Aleg. 9. do sprawozd. LW. 17429/93.

Obrot poświadzeni składowych (Warrantów) w Krajowym Składzie Publicznym w Krakowie.
od 1 Stycznia do 31 Grudnia 1892 r.

Wydano.

Zwrócono.

Miesiące	Zboże			Spirytus			Zboże			Spirytus		
	Sztuk	Kilogr.	Ubezp. wart. zł.	Sztuk	H. L. %	Ubezp. wart. zł.	Sztuk	Kilogr.	Ubezp. wart. zł.	Sztuk	H. L. %	Ubezp. wart. zł.
W obrocie 1 Stycznia 1892:	169	1,672,908	172,226	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Styczeń	46	441,597	43,987	—	—	—	40	410,705	41,435	—	—	—
Luty	49	477,862	50,211	—	—	—	66	599,346	64,616	—	—	—
Marzec	42	419,275	44,708	—	—	—	61	599,486	62,434	—	—	—
Kwiecień	22	219,873	23,795	3	33,650	6,057	67	693,193	72,267	—	—	—
Maj	3	29,171	2,666	—	—	—	51	502,957	51,397	—	—	—
Czerwiec	—	—	—	—	—	—	32	313,641	31,881	—	—	—
Lipiec	18	195,138	18,065	3	33,650	6,057	32	336,776	31,628	3	33,650	6,057
Sierpień	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Wrzesień	3	24,529	5,828	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Październik	5	81,375	5,035	3	33,650	6,057	2	14,550	2,328	4	43,650	7,857
Listopad	1	9,893	575	—	—	—	3	28,986	4,980	1	10,000	1,800
Grudzień	1	9,998	1,200	—	—	—	—	—	—	1	13,650	2,457
W obrocie 31 Grudnia 1892 .	—	—	—	—	—	—	5	82,309	5,330	—	—	—
	359	3,581,619	368,296	9	100,950	18,171	359	3,581,619	368,296	9	100,950	18,171

Aleg. 10 do sprawozd LW. 17429/93.

Zamknięcie rachunku krajowego składu publicznego
z wyłączeniem wydatków poniesionych

Budżetu		Dochody	Należyżość						Uiszczzenie		Pozostała nale- żyżość					
rubryka	pozycja		zaległa		bieżąca		razem				z lat ubiegłych		z roku bieżącego		razem	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.		
		Rzeczywiste.														
I.		Rk. składowego od spirytusu :														
	1-6			8.462	54	8.462	54	7.862	54			600		600		
II.		Rk. manipulacji spirytusowej :														
	7-8			716	35	716	35	616	30			99	96	99	96	
III.		Rk. składowego od zboża :														
	9.	82	59	1.591	06	1.673	65	994	82			678	82	678	82	
IV.		Rk. manipulacji zbożowej :														
	10-17	95	22	3.402	83	3.498	05	2.875	51	25		597	54	622	54	
		<i>Rk. strat i zysków:</i>														
		177	81	14.172	78	14.350	59	12.349	26	25		1.976	33	2.001	53	
		Suma dochodów rzeczywistych . . .														

dla zboża i spirytusu we Lwowie za rok 1891.

bezpośrednio przez kasę krajową.

Budżetu		Wydatki	Należytość						Uiszczenie		Pozostała należytość					
rubryka	pozycja		zaległa		bieżąca		razem				z lat ubiegłych		z roku bieżącego		razem	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.		
		Rzeczywiste.														
		I. Koszta zarządu:														
1-6 i 8		Płace personalu wypłacone przez kasę Wydziału krajowego		9.030	—	9.030	—					9.030	—	9.030	—	
7		Pomocnik biurowy		486	—	486	—	486	—							
9		Stróż nocny 216 zł., noworoczno 267 zł., zapomoga 100 zł., etc. . .		715	32	715	32	448	32			267	—	267	—	
		II. Koszta administracyi:														
10, 11 i 15		Gaz do motoru, opał, oliwa, światło etc.		129	49	590	68	720	17	470	26	249	91	249	91	
12		Księgi i druki.				133	05	133	05	104	57	28	48	28	48	
13		Dzienniki i inseraty.				224	63	224	63	144	59	80	04	80	04	
14		Drobne potrzeby kancelaryjne . . .				59	32	59	32	59	32	—	—	—	—	
16		Robocizna w obu magazynach . . .				2.644	38	2.644	38	2.644	38	—	—	—	—	
17		Zwrotnica, tory, konserwacya, kasa chorych				524	28	524	28	299	78	224	50	224	50	
18, 19		Opłaty i należytości stałe		203	94	888	57	1.092	51	696	50	396	01	396	01	
		III. Ekspozytura cłowa:														
20		Płacc c. k. asystenta i nadstrażnika		854	62	1.378	25	2.232	87	854	62	1.378	25	1.878	25	
		<i>Rk. strat i zysków:</i>				16.674 48										
—		Taryfa kolejowa dla Wydziału kraj.		—	95	—	95	—	95	—	95					
—		Noworoczne dla personalu			280	—	280	—	280	—	280					
		Suma wydatków administracyjnych		1.188	05	16.955	45	18.143	48	6.489	29	11.654	19	11.654	19	

Aleg. 11. do LW. 17.429/93.

Zamknięcie rachunku krajowego składu

Liczba		Dochody	Należyłość			Uiszczenie	Zaległość	Prelimi- nowana kwota	Uwaga
ru- bryki	po- zycyi		zaległa	bieżąca	razem				
I		Rachunek składowego od spirytusu:							
	1-6	Składowe		3.120 48	3.120 48	3.120 48		4.940	
II		Rachunek manipul. magaz. za spirytus:							
	7	Wylądowanie i załadowanie		458 60	458 60	458 60			
	8	Oznaczenie stopnia		385 29	385 29	385 29			
	—	Dostawienie wagonów		129 —	129 —	129 —			
	—	Asekuracja		252 53	252 53	252 53		240	
	—	Stemple i porto		13 86	13 86	13 86			
	—	Poświadczenia składowe		13 50	13 50	13 50			
	—	Formalności cłowe		180 20	180 20	180 20			
	—	Manipulacja		75 90	75 90	75 90			
III		Rachunek składowego od zboża:							
	9	Składowe	106 09	7.841 16	7.947 25	5.188 57	2.768 68	14.400	
IV		Rachunek manipul. magaz. na zboże:							
	10	Dostawa wagonów	— —	1.276 20	1.276 20	1.068 30	207 90	600	
	11	Wylądowanie	315 08	3.707 36	4.022 44	3.073 87	948 57	1.200	
	12	Naładowanie		2.485 47	2.485 47	2.464 26	21 21	900	
	13	Ekspedycja		214 98	214 98	209 05	5 93	600	
	14-16	Manipulacja magazynowa	32 02	3.218 42	3.251 34	2.699 05	552 29	675	
	17	Poświadczenia składowe (warranty)		131 90	131 90	68 —	63 90	185	
	18	Asekuracja	11 42	981 83	993 25	640 14	353 11	—	
	19	Najem wozów	2 87	176 54	179 41	164 50	14 91	—	
	20	Szpagat i płótno	11 68	445 76	457 44	398 47	58 97	—	
	21	Przepisanie na innego właściciela		38 58	38 58	26 58	12 —	—	
	22	Formalności cłowe		702 75	702 75	687 61	15 14	—	
	23	Przyjęcie i wydanie partii		558 80	558 80	511 —	47 80	—	
	24	Procent od frachtów	4 21	746 91	751 12	448 95	302 17	156	
	25	Akcyza		93 30	93 30	93 30	—	—	
	26	Stemple i porto	6 19	404 31	410 50	318 47	92 03	—	
	27	Niezaliczone w roku 1890 należności wejścia i wyjścia, pobrane za za- liczką od W. Gallii		278 10	278 10	278 10			
V	—	Prowizye:							
		a) z incassa		104 82	104 82	104 82			
		b) z zaliczki p. Długoleckiego Anto- niego		2 39	2 39	2 39			
		c) z kapitału dyspozycyjnego		121 61	121 61	121 61			
VI	—	Zwroty:							
		a) z asekuracji		7 13	7 13	3 15	3 98		
		b) zaliczki udzielonej buchalterowi z fund. dysp. w r. 1890		2000 —	2000 —	150 03	1.849 97		
		c) za kalendarze		3 90	3 90	3 90			
Suma dochodów rzeczywistych			490 46	30.171 58	30.662 04	23.318 48	7.313 56	23.846	

publicznego w Krakowie za rok 1891.

Liczba		W y d a t k i	N a l e ż y t o ś ć			Uiszcze- nie	Zale- głość	Prelimi- nowana kwota	Uwaga
ru- bryki	po- zytyj		zaległa	bieżąca	razem				
I.		Koszta zarządu i służby:							
1		Dyrektor płaca		2000 15	2.000 15	2.000 15		2.000	
2		Buchalter "		1500	1.500	1.500		1.500	
3		Kontrolor "		1160	1.160	1.160		1.500	
4		Magazynier "		1200	1.200	1.200		1.200	
5		Cenzor rzeczoznawca płaca		240 20	240 20	240 20		1.200	
6		Kasyer płaca		953 33	953 33	953 33		1.200	
7		Maszynista "		600	600	600		600	
8		Kancelista "		600	600	600		600	
9		a) Woźny " 300 zł. i umundo. 87 zł.		387	387	387		1.000	
		b) 2 stróżów		538	538	538			
		c) pomoc kancelaryjna		290	290	290			
II.		Koszta administracji:							
10		a) Utrzymanie budynków		1.049 38	1.049 38	1.049 38		700	
		b) " magazynów zbożowych		739 68	739 68	739 68		—	
		c) " " spirytus:		27 90	27 90	27 90		—	
		d) Urządzenie " zbożowych		1.614 69	1.614 69	1.614 69		—	
		e) " " spirytusu		290 18	290 18	290 18		—	
11		Potrzeby kancelaryjne:							
		a) Opał i oświetlenie w kancelaryach		200 70	200 70	200 70		750	
		b) Druki, przybory, stemple		501 39	501 39	501 39			
		c) prenumerata dzienników, ogłosze- nia ect.		221 37	221 37	221 37			
		d) Meble i sprzęty		69 40	69 40	69 40			
		e) Rozmaite 106 zhr. 39 ct. kolendy 361 zhr.		467 39	467 39	467 39			
12		Zabezpieczenie od ognia i robo- tników:							
		a) domu i magazynów		267 67	267 67	267 67		200	
		b) robotników		44 58	44 58	44 58		—	
13		Podatki		1.140 02	1.140 02	1.064 01	76 01	1.000	
III.		Ekspozytura elowa:							
14		Inspekcya rządowa	1314 23	1.769 25	3.083 48	1.314 23	1769 25	1.550	
15		" miejska	—	—	—	—	—	500	
IV.		Fundusz dyspozycyjny dla Dyrekcji:							
16		a) Podróż p. Długoleckiego do Wie- dnia i Lwowa 277 zhr. 11 ct.						2.000	
		b) Remuneracya tegoż za założenie ksiąg 300 zhr.							
		c) Dodatek drożyzniany urzędnikom 320 zhr.							
		d) Pauszal 25 zł.		922 11	922 11	922 11			
V.		Koszta manipulacyi magazynowej:							
17		Najem robotników dziennych		8.837 81	8.837 81	8.837 81		17.500	
18		Szpagat		433 60	433 60	433 60			
19		Asekuracya zboża i spirytusu		767 13	767 13	767 13			
20		Konsumcyjny podatek		90 82	90 82	90 82			
21		Stemple i porto		298 19	298 19	298 19			
22		Manipulacya		45 77	45 77	45 77			
23		Procenta z rachunku Towarzystwa wzajemnego kredytu w Krakowie		1.118 50	1.118 50	1.118 50			
		Suma wydatków rzeczywistych . . .	1314 23	30.386 21	31.700 44	29.855 18	1845 26		

